

Signe Helbos prædiken 24. søndag efter trinitatis

Taler
Signe Helbo
Præst

Dato
10. november 2024

Sted
Vejlby Kirke

Omstændigheder
Prædikentekst:

Johannesevangeliet kapitel 5, vers 17-29

1 Jeg så for nylig, at en præst foreslog, at vi sletter en sætning fra Trosbekendelsen, nemlig sætningen: Hvorfra han skal komme at dømmes levnede og døde. Præsten mente ikke, at den sætning har noget med kristendommen at gøre – og mon ikke der findes kirkegængere, der er enige med ham?

5

Men se, dagens tekster understreger, at kristendommen handler om dom, så mon ikke snarere spørgsmålet er hvilken dom og til hvad vi dømmes? Hvad vil det sige at opstå til dom? Det er temaet for i dag. Og det kræver, at vi tænker med og tør åbne vores hjerte for andet og mere end vores umiddelbare
10 anstødelse. Vi skal være varsomme med at skylle de svære emner ud med badevandet. Når evangeliet provokerer os, må vi i stedet insistere på at det er klogere end os.

Lad mig begynde med det lettere nedslående budskab, at vi alle er blandt dem,
15 der gør det onde – og derfor tilsyneladende kan se frem til at skulle opstå til dom. Vi vil givetvis gerne fremstå gode og mon ikke de fleste endda forsøger at leve med deres medmenneskers bedste for øje. Så langt, så godt. Alligevel kan ingen af os sige os fri for at dømmes hinanden, at tænke ondt om hinanden, at svigte hinanden. Ingen af os går pletfrit gennem livet. Sådan er det at leve i
20 dødens og dommens rige, hvor tiden slår skår i vores hjerter, og mørket søger at vælte os omkuld.

Hér, i dødens og dommens rige, bevæger vi os fra dom til dom; vi lader vores livsglæde afhænge af vores næstes blik på os, den næste undersøgelse hos lægen,
25 prøven vi afventer svar på eller hvorvidt vi vurderes egnede til det job, vi søger. Vi dømmes hele tiden os selv og hinanden – og lader hele vores liv afhænge af

tidens nådesløse kår, mens vi overser, at en del af vores liv ligger i Guds hænder. Men se, der gemmer sig en ganske væsentlig pointe i, at det netop er til
30 mennesket i dødens og dommens rige, at Jesu ord om liv, død og dom lyder.

Jesus tager altid udgangspunkt i noget, vi kender - i dette tilfælde døden og dommen - og vender det på hovedet for os. Den dom, vi dømmes os selv og hinanden med, er fortabelsens dom, hans dom er nådens dom.

35

I kristendommen er det centralt, at vi er forbundet med og forpligtet på hinanden. Gud selv er til stede i de mellemrum, der er imellem os, i kraft af den Ånd vi har fået som pant, som det hed i dagens epistel. At gøre det onde er at kue den forbundethed. Som øksemorderen Raskolnikov siger i romanen
40 'Forbrydelse og straf': Det eneste jeg brød mig om, var at ligge og gruble; jeg blev så ond!. I sin afskårethed fra sine medmennesker og i fortabelsen i sig selv voksede hans ondskab.

Pointen hos Dostojevskij er den samme; om vi vil det eller ej, er vi forpligtet på
45 hinanden. Gud er ikke død, og alt er ikke tilladt, som en anden af hans karakterer ellers ynder at hævde. Den godhjertede Sonja svarer da også den kyniske øksemorder, der netop har bekendt hende sin forbrydelse, følgende: Hvad er det dog, du har gjort mod dig selv? Du er det mest ulykkelige menneske i verden.

50

Vi er forpligtede på og udleverede til hinanden. At gøre en anden ondt er at gøre sig selv ondt. Omend de hårdeste hjerter næppe erfarer det, før måske på den yderste dag...

Derfor er den dom, vi dømmes os selv og hinanden med, fortabelsens dom. For
55 i den overser vi det fællesskab iblandt os, der ikke hører tiden, men evigheden til. Et fællesskab, der ikke forgår, men består – hvordan end vores næste ser på os, hvad end lægen erklærer, eller hvordan end jobsamtalen falder ud. I fortabelsens dom går vi til grunde i os selv og bekymringerne over tidens ubarmhjertighed.

60

Heldigvis lyder det centrale budskab i kristendommen, at ikke vi, men Kristus skal komme at dømme levende og døde. Kristus, som dømmes os selv og hinanden med, er med nådefuld kærlighed. Ufortjent, men tiltrængt. Hvad dommen konkret indebærer ved vi ikke, men at opstå til dom betyder, at vi mødes af den Kristus,
65 der Langfredag gik i døden for os på Golgata. Her sker det fuldstændig

afgørende, at Jesus, som Kristus, går i døden for det syndige menneske. Dét er dommedagens afsæt, som udgør den vægt, enhver gerning siden skal vejes på.

70 I Kristus dømmes vi af kærlighed til kærlighed. Det er den så at sige omvendte dom, der svøber sig om os og løfter os ud af det mørke, der undertiden vokser i os. Så det gode kan spire, trods det onde.

75 Livet findes i forbundetheden med alt det, der er omkring os. Hér, udenfor os selv, kan vi glimtvis mærke evighedens vingesus løfte os fra døden til livet. Dét sker, når Kristi ord slår rødder i os. Som det lød i evangeliet: Den, der hører mit ord og tror ham, som har sendt mig, har evigt liv og kommer ikke for dommen, men er gået over fra døden til livet.

80 Vi kan ikke beslutte os for det, men må vove at åbne os for det ved at stille os til rådighed for livet i ydmyghed over den evighed, der ikke blot venter ved tidens ende, men tværtimod omslutter enhver tid:

Så vi ikke segner under tidens domme, men bæres af langfredags håb.

85 Så vi åbner vores hjerte for det liv, der dagligt og i hvert et øjeblik søger at vække os fra døden.

Så vi forstår, at lykken, livet, sandheden og glæden ikke findes i vores egen navle, 90 men udenfor os selv - i mødet med vores næste.

Dér, hvor Gud selv er til stede iblandt os som et vidnesbyrd om, at trods død, mørke, sorg, ensomhed, angst og smerte er evigheden hos os som et gribende omend svært begribeligt strejf af kærlighed.

95 Dét er håbet, når vi falder til bunds i mørket, og løftet, når vi fejler; at selvom vi - alle som én - er blandt dem, der gør det onde, så er dommen, vi opstår til på den yderste dag, mødet med den Kristus, der på korset lod dommen være nåde. Helt ligeglad var han og er han med den retfærdighed, vi i dødens og dommens rige 100 måler hinanden med - og fuldt og helt overgivet var han og er han til den kærlighed, der ikke måler og vejer, men skænker.

Til den kærlighed blev og bliver vi dømt, levende som døde, til et forpligtende liv i Guds gode fællesskab trods menneskets ondskab.

Hvad det konkret betyder, ved vi ikke, men det er livgivende og værd at beholde i Trosbekendelsen såvel som i forkyndelsen, fordi det indebærer muligheden for igen og igen at rejse os, når vi falder – så vi kan leve det liv, der er os givet, med
110 kærligheden for øje. Ikke frygtende for dommens udfald, men i stedet håbende på dens nåde. Fra nu og i al evighed.

Amen.

115

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

120

Tags

24. søndag efter trinitatis, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/signe-helbos-praediken-24-sondag-efter-trinitatis>

125

130

135

140